

Praktisk.

Når du dykker fra kysten eller fra båd, kan du trække en overfladebøje efter dig. Du kan bruge enhver mindre genstand, der kan flyde, og som du kan benytte til at hvile dig ved, markere et dykkested med, hjælpe en anden dykker og/eller anbringe et dykkeflag på.

Dykkerudstyr – tilbehør

Efterhånden har du lært en masse om fritidsdykning og det udstyr, der anvendes. Selv om vi har koncentreret os om det grundlæggende udstyr, som alle dykkere anvender, har du også benyttet en del ekstraudstyr, der er med til at gøre dykket mere bekvemt og enkelt. Lad os se lidt mere på det mest almindelige tilbehør. Med tiden får du mere erfaring og deltager i videregående kurser, hvor du vil lære mere om ekstraudstyret.

Overfladebøjer

Når du dykker fra kysten, og ofte også når du dykker fra båd, kan du trække en overfladebøje efter dig. Det kan være enhver mindre genstand, der kan flyde, og som du kan bruge til at hvile dig ved, markere et dykkested, hjælpe en anden dykker og/eller anbringe et dykkeflag på (mere om dykkeflag om lidt). Luftmadrasser, baderinge, små gummibåde

MÅL for indlæringen

Understreg/highlight svarene på disse spørgsmål mens du læser:

1. Hvilke fem anvendelser har en overfladebøje?
2. Hvad skal du gøre for at undgå at blive viklet ind i en line, der er forbundet med bøjen?

Dykkerudstyr
– tilbehør

Helbred og dykning

Vejrtrækning
under vand

Dyketabeller og
computere
– en introduktion

Pooldyk 4
– gennemgang

Hurtig Quiz

Kontrolspørgsmål 1

1. Anvendelsesområder for en overfladebøje inkluderer (afkryds alle korrekte svar):
 - ☐ a. hjælp til en anden dykker.
 - ☐ b. et sted, du kan hvile.
 - ☐ c. støtte for et dykkeflag.
 - ☐ d. opbevaring af ekstraudstyr.
2. For at undgå at blive viklet ind i den line, der sidder på bøjen, skal du:
 - ☐ a. undgå at bruge en line – lad bøjen drive frit i området.
 - ☐ b. binde linen fast til din BCD.
 - ☐ c. bruge et linehjul.

Hvordan gik det?

1. a, b, c, d 2. c

MÅL for indlæringen

Understreg/highlight svarene på disse spørgsmål, mens du læser:

3. Hvorfor skal du bruge et dykkeflag når du dykker?
4. Hvor tæt skal du blive på dit dykkeflag og hvor langt skal både, vandskiløbere og andre fartøjer holde sig væk fra flaget, hvis ikke de lokale love fastsætter andre afstande?

og flamingokasser er alle almindelige at se anvendt som overfladebøjer ved dykning. Specielt udformede overtræk kan forvandle inderslanger fra bildæk til brugbare overfladebøjer, som giver god oprift og som sædvanligvis har plads til opbevaring af tillægsudstyr. Dit dykkercenter har sandsynligvis et bredt udvalg af bøjer, du kan vælge mellem.

Afhængigt af dykkestedet og din dykkeplan, kan du forankre overfladebøjen, eller trække den efter dig. Ligegyldigt om du trækker eller fastgør bøjen, skal du bruge en nylonline, der mindst er 15 meter/50 fod lang. Hav linen på et linehjul for at undgå at blive viklet ind i den. Når du trækker en bøje, så undlad at gøre den fast i dit udstyr. På denne måde kan du let slippe bøjen, hvis den sidder fast i noget, eller hvis den bliver fanget af en båd eller lignende.

Dykkeflag

Du vil opdage, at mange af de steder, hvor der er godt at dykke, er der også gode forhold for andre vandaktiviteter som fx surfing, sejlads eller vandskiløb. Motorbåde og vandskiløbere, der sejler frem og tilbage, hvor du dykker, udgør en potentiel fare, og det er næsten umuligt for dem at se hvor du befinder dig under vandet. For en sikkerheds skyld kan du gøre andre opmærksom på, at der dykkes i området ved at bruge et dykkeflag. I Danmark er der lovkrav om brug af dykkeflag, når du dykker fra båd, men det er også godt at bruge flaget, når du dykker fra kysten.

Hvilket flag du skal benytte, afhænger af hvor og under hvilke forhold, du dykker. Dykkeflaget er enten en rød firkant med en hvid diagonalstrib, eller et blåt og hvidt splitflag (signalflag A). Flaget skal være stort nok til at kunne ses på 100 meters/yards afstand. I nogle tilfælde kan det være nødvendigt at vise begge flag, oftest når du dykker fra båd. I Danmark anvender man altid det blå og hvide splitflag. Det skal være mindst 1 meter højt og kunne ses fra alle sider.

Når du dykker fra båd, anbringes flaget i masten, radioantennen eller andet højt, så det tydeligt kan ses. Hvis du dykker fra kysten, eller skal svømme langt fra båden,

Her er vi!

Hvilket flag, du skal bruge, afhænger af hvor og under hvilke forhold du dykker. I nogle tilfælde skal du benytte begge flag, især når du dykker fra båd.

Bliv set.

Ud over at blive tæt på dykkeflaget, kan du også medbringe en oppustelig signalbøje, der gør andre opmærksom på din tilstedeværelse i vandet.

anbringes flaget på en bøjle eller på en mast inde på stranden. I det tilfælde skal flaget forsynes med en tværstang, der kan strække det ud i fuld størrelse, og det bør være mindst 1 meter/3 fod over overfladen, så skibene kan se det i høj sø.

Der er bestemmelser i de lokale love, der dikterer hvor langt fra flaget du må komme og hvor langt motorbåde og vandskiløbere skal holde sig fra det. I områder, hvor der ikke er nogen lovgivning, der fastsætter disse afstande, er tommelfingerreglen at holde sig inden for 15 meter/50 fod af flaget, mens skibene skal holde sig 30-60 meter/100-200 fod væk. Flaget skal kun vises, når der vitterligt er dykkere i vandet. Din instruktør vil oplyse dig om de regler, der gælder i dit område.

Desværre er der mange bådførere, der ikke ved hvad dykkeflaget betyder. Eller også kan de bare ikke se det. Det kan fx være, at de sejler mod flaget i medvind og det derfor peger væk fra dem. Det betyder, at du risikerer, at der alligevel kommer fartøjer tættere på flaget end godt er. Du skal derfor ikke tage for givet, at du er beskyttet, bare fordi du har et dykkeflag i vandet. Så selv om du har hejst flaget, skal du altid stige forsigtigt op, og hvis du hører lyden fra en båd, der virker meget tæt på, skal du blive dybt nok til at være i sikkerhed, indtil båden forsvinder. Husk på, at du er forpligtet til at blive i nærheden af dykkeflaget. Du kan ikke tillade dig at klage, hvis en båd drøner forbi lige over dig, når du ligger 300 meter/1000 fod fra flaget.

Som nævnt i modul 2, skal du være forsigtig med bådtrafik. Ud over at holde dig tæt på flaget, kan det være, at du skal overveje at medbringe en mindre oppustelig markeringsbøjle, der kan gøre skibstrafikken opmærksom på din tilstedeværelse i vandet.

Du bør medbringe noget at signalere med i overfladen. Det kan fx være oppustelige bøjler, som du kan bruge til at tilkalde opmærksomhed i tilfælde af et uheld eller så besætningen kan finde dig, hvis du kommer op langt fra båden.

Der findes både synlige og hørbare signalmidler. De synlige kan fx være stærkt farvede oppustelige bøjler eller spejle til at blinke med, og om natten lygter og flash-lys. Mange dykkere har altid en oppustelig bøjle og/eller et spejl i lommen på deres BCD.

Hørbare er ofte i form af fløjter eller enheder, der drives af trykluft fra din lavtryksinflator.

Begge sidder som regel på BCD'ens inflatorslange, hvor de ikke er i vejen, men er klar til brug.

Fangstnet. Før eller senere vil du finde eller fange noget under et dyk, som du gerne vil have med dig. Eller måske har du brug for at transportere noget mens du dykker. Det kan være udstyr eller affald i forbindelse med en undervandsoprydning etc. Hvis du skal have tingene i hænderne bliver det temmelig besværligt at betjene dit udstyr samtidigt. Derfor kan du bruge et *fangstnet* til at transportere ting i.

Du kan få forskellige typer og størrelser. Normalt er nettet lavet af nylon med store masker, så vandet kan løbe ud af det og det har en stabiliserende metalbøjle foroven, ofte forsynet med en lukkemekanisme.

Netop.

Du kan få forskellige typer og størrelser. Normalt er nettet lavet af nylon og har store masker, så vandet kan løbe ud af det og det har tit en stabiliserende metalbøjle foroven, ofte forsynet med en lukkemekanisme.

Når du bruger et fangstnet skal du huske, at når det er fuldt bliver det tungt. Derfor skal du ikke gøre det fast til dit udstyr, men bære det i hånden, så du kan droppe det i nøds-tilfælde. Når du ikke dykker, kan fangstnettet bruges til at bære din maske, finner og snorkel.

Undervandslygter

Ud over at være nyttig, når du dykker i mørket om natten, så vil du opdage, at undervandslygter også har et formål, når du dykker i dagslys. En lille undervandslygte er god at have, hvis du skal se de rigtige farver under vand (husk at vand absorberer farver), eller til at kigge ind i huller og grotter (så du ikke stikker hånden ind og forstyrrer beboeren).

Hurtig Quiz

Kontrolspørgsmål 2

- Du skal bruge et dykkeflag fordi (afkryds alle korrekte svar):
 - ☐ a. flaget advarer skibstrafikken.
 - ☐ b. lokale love kan kræve det.
- Hvis der ikke lovmæssigt er fastsat andet, er tommelfingerreglen, at du bør blive inden for _____ af dykkeflaget, og skibstrafik bør holde sig _____ væk.
 - ☐ a. 15 meter/50 fod, 30-60 meter/100-200 fod.
 - ☐ b. 30 meter/100 fod, 60 meter/200 fod
 - ☐ c. 30 meter/100 fod, 300 meter/1000 fod.
 - ☐ d. Ingen af ovenstående.

Hvordan gik det?

1. a, b 2. a

MÅL for indlæringen

Understreg/highlight svarene på disse spørgsmål, mens du læser:

- Hvilke tre egenskaber har et almindeligt fangstnet og hvordan kan du bruge det?
- Hvilke to årsager er der til at tage en lygte med, selv på et dyk i dagslys?
- Hvilke to årsager er der til at medbringe en undervandstavle som en almindelig del af dykkerudstyret?

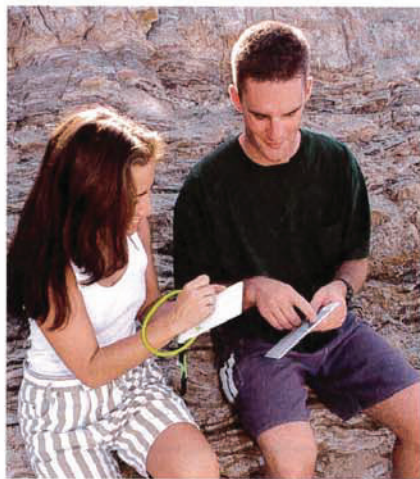
En undervandslygte er både vandtæt og kan tåle tryk. Du kan godt tage en almindelig lygte med under vand, men vandet vil ødelægge den, så lad være med det. (Hvad havde du regnet med?). En undervandslygte er vandtæt, fordi den er forseglet med en O-ring. O-ringen skal efterses, rengøres og smøres med jævne mellemrum (din instruktør eller dit dykkercenter kan vise dig hvordan). Ligesom med almindelige lygter, skal en undervandslygte helst opbevares uden batterier i, hvis du ikke bruger den et stykke tid, da den kan tage skade, hvis batteriet lækker. Professionelle dykkercentre har et stort udvalg af undervandslygter med forskellige batterityper, størrelser og lysstyrker.

Undervandstavler

I afsnittet om kommunikation under vandet lærte du, at de to mest brugte former for kommunikation er håndsignaler og undervandstavler. For at kunne bruge en skrivetavle, er du nødt til at have en. Den er et vigtigt kommunikationsredskab, men du bruger den også til at medbringe almindelige informationer, fx tids- og dybdegrænser, samt til at gøre notater til din logbog. De hverken koster eller fylder ret

meget, så tavlen kan med fordel være en fast del af dit standardudstyr.

Undervandstavler er typisk lavet af plastik og har en blyant, der er fastgjort med en kort snor (så du ikke taber den). De fleste tavler passer i lommen på en BCD, selv om nogle er tilpasset konsollen og andre er beregnet til at

Rigtig til at skrive på.

En tavle er et vigtigt kommunikationsredskab, men du kan også bruge den til at medbringe almindelige informationer. Det kan fx være tids- og dybdegrænser, eller notater til din logbog.

Kan du se?

Ud over at være nyttig, når du dykker i mørket om natten, så vil du opdage, at undervandslygter også har et formål, når du dykker i dagslys.

Hurtig Quiz

Kontrolspørgsmål 3

- Du kan bruge et fangstnet til at (afkryds alle korrekte svar):
 - ☐ a. bære flere ting på én gang.
 - ☐ b. opsamle affald, som du finder i forbindelse med en undervandsoprydning.
- Årsager til at medbringe en undervandslygte på et dagdyk inkluderer (afkryds alle korrekte svar):
 - ☐ a. at se de rigtige farver under vand.
 - ☐ b. at kigge ind i huler og grotter.
 - ☐ c. en uventet solformørkelse.
- Du kan medbringe en tavle som en del af dit udstyr for (afkryds alle korrekte svar):
 - ☐ a. at kommunikere.
 - ☐ b. at kunne medbringe information som fx tids- og dybdegrænser.
 - ☐ c. ingen af ovenstående.

Hvordan gik det?

1. a, b 2. a, b 3. a, b

have rundt om armen. Der findes særlige tavler, der er meget nemme at viske ud.

Der findes også specielle tavler, som fx PADIs Data Carrier, der følger The Wheel og også fisketavler, der viser dig billeder af og navne på de fisk, du kan se. Uanset hvilken tavle du vælger, så sørg for at have den fastgjort, så den ikke hænger i vejen, eller er skyld i, at du sidder fast. Generelt er det bedst at have den i lommen.

Reservedelskasse

Der er intet så frustrerende som at gå glip af en hel dags dykning på grund af noget så dumt som en knækket hælrem – og ikke have en i reserve. Det er ikke dyrt at investere i et sæt af reservedele, og du minimerer sandsynligheden for at miste et dyk på grund af mindre problemer, som fx knækkede remme eller møre mundstykker.

Du sammensætter en reservedelskasse ved at lave en samling af de forskellige udstyrsstumper, som enten kan knække, mørne eller forsvinde på det værst tænkelige tidspunkt. Opbevar dem sammen med noget værktøj i en vandtæt boks i din dykketaske. Det første stykke tid vil der ikke være særlig meget i din kasse, men efterhånden som du bliver mere erfaren, fylder du mere og mere i (smid aldrig noget ud). Til sidst skal du næsten bruge en gaffeltruck til at flytte reservedelskassen. Men indtil videre er her et par forslag til, hvordan du kommer i gang.

1. Maskerem – tip: remme af stof med velcro passer til næsten alle masker, og er lette at fastgøre.
2. Hælremme til finner – tip: når den ene knækker, er den anden også ved at være mør. Hav altid to remme med og skift dem begge samtidig.
3. O-ringe – tip: forskellige flaskeventiler bruger forskellige størrelser O-ringe. Medbring et udvalg af O-ringe.
4. Silikonefedt – tip: anvend ikke silikonespray. Brug silikonefedt sparsomt. Selv en lille dåse vil holde i årevis. (se i øvrigt brugsanvisningen for de enkelte udstyrsdele).
5. Snorkelholder.
6. Neoprenlim til våddragten – tip: forskellige dragter kræver forskellig lim.
7. Vandfast plastiktape.

Red dykket.

Du sammensætter en reservedelskasse ved at lave en samling af forskellige udstyrsstumper, som enten kan knække, mørne eller forsvinde på det værst tænkelige tidspunkt. Opbevar dem sammen med noget værktøj i en vandtæt boks i din dykketaske.

MÅL for indlæringen

Understreg/highlight svarene på disse spørgsmål, mens du læser:

8. Hvorfor bør du medbringe en reservedelskasse når du dykker?
9. Hvad skal du putte i reservedelskassen?
10. Hvad er de tre vigtigste årsager til at føre logbog?

8. Hurtigspænder.
9. Lommekniv (se punkt 10).
10. Tænger – tip: gerne i form af kombinationsværktøj af Leatherman-typen.
11. Skiftenøgle (se punkt 10).
12. Skruetrækker (se punkt 10).
13. Ekstra solbriller, sololie (godt forseglet, så dit udstyr ikke bliver fedtet ind) og søsygetabletter. Disse ting er egentlig ikke reservedele, men de er bestemt noget, du kan få brug for, så du kan ligeså godt anbringe dem blandt dine øvrige reservedele.

Din instruktør kan give dig yderlige tips til indholdet af din reservedelskasse.

Logbog

Det certifikat, du får når du har gennemført kurset, beviser at du nu er kvalificeret som fritidsdykker. Det er en slags eksamensbevis, som dokumenterer, at du har gennemført uddannelsen med succes. Hvis du var til en jobsamtale ville din fremtidige arbejdsgiver gerne se, hvad du har brugt din uddannelse til. Dit cv viser den erfaring, du har fået efter du fik dit eksamensbevis. Ved dykning er logbogen dit cv.

Din logbog viser en Divemaster eller et besætningsmedlem på en dykkebåd hvor ofte du dykker, hvilke former for dyk du har haft, hvilke omgivelser du er vant til at dykke i osv. Logbogen er et bevis på det erfaringsniveau, som ofte kræves i forbindelse med videregående kurser, og når du dykker med et dykkercenter eller med dykkebåde. Den hjælper dig med at fastslå din erfaring som dykker og de dykkeaktiviteter, du kan deltage i. Den er desuden et godt opslagsværk, når du skal finde ud af hvor meget du overdriver dine dykkerhistorier over for venner og bekendte.

De tre vigtigste årsager til at føre en logbog er at huske dine dyk, at dokumentere din dykkeerfaring og for at nedskrive specifikke detaljer om et dyk til senere brug. Gør det til en vane at udfylde logbogen lige efter du har dykket, og få din instruktør eller makker til at underskrive i den. Din instruktør vil underskrive i din logbog

Dykkerhistorier.

Din logbog viser hvor ofte du dykker, hvilke former for dyk, du har haft, hvilke omgivelser du er vant til at dykke i osv. Logbogen er et bevis på det erfaringsniveau, som ofte kræves i forbindelse med kurser, og når du dykker med et dykkercenter eller med dykkebåde.

Hurtig Quiz

Kontrolspørgsmål 4

1. En reservedelskasse nedsætter chancen for, at du går glip af et dyk på grund af småting som fx en knækket hælrem, en manglende O-ring eller lignende.
☐ Rigtigt ☐ Forkert
2. De ting, du bør have i din reservedelskasse inkluderer (afkryds alle korrekte svar):
☐ a. O-ringe.
☐ b. remme.
☐ c. mad.
☐ d. basalt værktøj.
3. Årsager til at føre logbog inkluderer (afkryds alle korrekte svar):
☐ a. at kunne dokumentere din erfaring.
☐ b. den er påkrævet for, at du skal kunne beholde dit certifikat.
☐ c. at kunne nedskrive specifikke oplysninger om forskellige dykkesteder.
☐ d. den hjælper dig med at huske dine dyk.

Hvordan gik det?

1. Rigtigt 2. a, b, d 3. a, c, d

Opsummering

I dette modul om tillægsudstyr til dykning har du lært at:

- ▲ Du bruger en overfladebøje til at sætte dit flag i, hvile dig ved og til opbevaring af ekstraudstyr.
- ▲ Du skal bruge et passende dykkeflag, når du dykker fra båd og det skal respekteres ifølge de lokale love.
- ▲ Du ikke skal fastgøre et fyldt fangstnet til dit udstyr.
- ▲ En lygte kan bruges både om dagen og om natten.
- ▲ En reservedelskasse kan hjælpe dig til at undgå, at du går glip af et dyk.
- ▲ Du skal føre logbog over alle dine dyk.
- ▲ For at kunne bruge en undervandstavle, er du nødt til at have en med dig.

for hvert dyk, du har dykket på kurset.

Du kan vælge mellem forskellige logbøger. Det kan være et enkelt hæfte hvori du blot skriver lidt om dykket. Men det kan også være PADIs Adventure Log, der også hjælper dig med at holde styr på de kurser, du har taget, det udstyr du har købt, vedligeholdelse af udstyret, hvor meget luft du har brugt, kort over dykkestederne, personlig information med mere.

Helbred og dykning

Efterhånden har du lært at dykning er afslappende og beroligende, og at du skal have et godt helbred. Dykning kan til tider være anstrengende, og du bør derfor have et godt helbred og en kondition, der er tilstrækkelig til at kunne håndtere lidt hårdere fysiske anstrengelser, der måske skyldes en nødsituation eller andre uforudsete fysiske krav. Et godt helbred og en god fysik sikrer dig et vist overskud og dermed en større sikkerhed.

Anbefalingerne vedrørende dit helbred i forbindelse med dykning, adskiller sig ikke spor fra de generelle helbreds-anbefalinger om kost og hvile til daglig. Undgå alkohol, medicin og rygning før du skal dykke. Alkohol og medicin,